

Täysistunto

Perjantai 31.5.2024 klo 13.00—13.28

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 25/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2024 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.01 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Venäjän hyökättyä Ukrainaan Suomen ja koko Euroopan turvallisuus- ja toimintaympäristö on muuttunut pysyvästi ja perusteellisesti. Venäjän sota on tuonut mukanaan hybridi- ja laaja-alaisen vaikuttamisen. Tämä vaikeuttaa turvallisuustilanteen ennakoitua, ja aiheutetut häiriöt saattavat olla laajoja ja vakavia.

Myös digitalisaatio muuttaa turvallisuusympäristöä ja toimintamalleja. Uusista teknologioista on myös hyötyä. Teknologian hyödyntäminen turvallisuuden ylläpitämisessä on tärkeää, erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Suomen rajavalvonta on tällä hetkellä tehokasta ja uskottavaa. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Koska tilanne on muuttunut ja teknologia kehittyy nopeasti, tarvitaan kuitenkin uusia toimia ja uusia lakeja. Esityksessä laajennetaan Rajavartiolaitoksen teknisen valvonnan toimivaltuuksia. Tällä varmistetaan viranomaisten toimintakyky myös yllättävissä ja nopeasti eskaloituvissa tilanteissa. Lakiesityksen tarkoituksena on antaa Rajavartiolaitokselle uusia keinoja rajavalvonnan ja muiden lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi.

Teknisen valvonnan käyttöalueen laajentaminen ja uudet toimivaltuudet radiotekniseen valvontaan parantavat mahdollisuuksia havaita laittomia rajanylityksiä ja muita rajaturvallisuutta uhkaavia ilmiöitä. Myös Rajavartiolaitoksen kyky ennakoida ja reagoida nopeasti tilanteisiin paranee valtakunnanrajoilla ja merialueella. Radiotekninen valvonta mahdollistaa lisäksi Rajavartiolaitoksen resurssien tehokkaan käytön. Teknologiaa pitää käyttää ja voidaan käyttää siellä, missä se on mahdollista ja tarpeellista.

Tiedonvaihto, analyysikyky ja yhteinen tilannekuva ovat keskeisiä työkaluja tehdä onnistunutta viranomaisyhteistyötä. Pitämällä lainsäädännön ajan tasalla varmistamme näitä maamme ja kansalaistemme turvallisuuden kannalta tärkeitä edellytyksiä.

Arvoisa puhemies! Tätä lakiesitystä on laajasti kannatettu, ja se toteuttaa Petteri Orpon hallitusohjelman kirjausta. Toivon, että tässä herkässä turvallisuustilanteessa lait saadaan esityksen mukaisesti nopeasti voimaan. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

13.04 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Tavoite rajaturvallisuuden takaamisesta muuttuvissa kansainvälisissä olosuhteissa on tärkeä ja teknologian hyödyntäminen järkevää. Tällä esityksellä laajennettaisiin Rajavartiolaitoksen suorittaman radioteknisen valvonnan tarkoitusta ja käyttöaluetta, lisättäisiin rajavartiolakiin uusi sääntely radioteknisestä valvonnasta ja mahdollistettaisiin radioteknisen valvonnan hyödyntäminen Rajavartiostolle kuuluvissa etsintä- ja pelastustehtävissä. Esityksellä pyritään siis vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksiin.

Vaikka yhtenä muutosten perusteluna on nimenomaan ulkomaalaisvalvonnan tehokas toteuttaminen, ei hallituksen esityksessä ole arvioitu ehdotettujen muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia turvapaikanhakijoihin. Uusia toimivaltuuksia ei tule käyttää edesauttamaan tilanteita, joissa on riski palautuskiellon tai joukkokarkotuksen kiellon loukkamiselle tai turvapaikan hakemisen estämiselle.

Arvoisa puhemies! Ihmisoikeusloukkausten riski on kohonnut, sillä digitaalinen teknologia ei ole koskaan neutraalia vaan vähintään yhteiskunnalliset asenteet siirtyvät niihin algoritmien muodossa. Teknologialla voidaan tukea turvapaikanhakijoiden ja muiden maahanmuuttaneiden ihmisoikeuksien kunnioittamista esimerkiksi mahdollistamalla liikkeellä olevien ihmisten pääsy luotettavan tiedon pariin ja elintärkeisiin palveluihin. Sillä voidaan vahvistaa myös rajavalvontajärjestelmiä, jotka syrjivät alkuperän ja kansalaisuuden perusteella ja loukkaavat kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteita. Esimerkiksi Kreikassa ja Libyassa on raportoitu, että tunnistusvälineitä käytetään estämään turvapaikanhakijoiden, siirtolaisten ja muiden maahanmuuttavien saapuminen rajalle ja mahdollistamaan laittomat takaisintyönnöt. Jotta Suomi pysyy ihmisoikeuksia kunnioittavana oikeusvaltiona, tarvitaan käyttöön otettavien teknologioiden aiheuttamia ihmisoikeusriskejä vastaan vahvoja suojatoimia. Ihmisoikeudet kuuluvat kaikille, kaikkialla ja kaikkina aikoina, kuten todetaan sisäministeriönkin kaksi vuotta sitten laatimassa selvityksessä ”Varautuminen muutoliikettä hyväksikäyttävään hybridihaasteeseen”.

Arvoisa puhemies! Täällä edellä kertamani perusteella teen kaksi lausumaehdotusta tähän lakiin. Ensimmäinen lausumaehdotus kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa ja arvioi esitettyjen muutosten vaikutuksia yhdenvertaisuuden ja turvapaikanhakijoiden perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen näkökulmasta.” Ja toinen lausumaehdotus kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää ja varmistaa riittävät suojatoimet uusien digitaalisten teknologioiden mahdollisten perusoikeusloukkausriskien ehkäisemiseksi.” Nämä jaetaan edustajille sitten tulosteina. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

13.07 Timo Furuholm vas: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Meriluodon äskeistä puheenvuoroa ja hänen kahta lausumaesitystään. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.07 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Hänninen käytti tuossa keskustelun alussa hyvän, kattavan puheenvuoron tästä kokonaisuudesta, kuvasi hyvin tilannetta meidän itärajamme ja myös niitä toimia, joita pääministeri Petteri Orpon halli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2024 vp

tus on rajalle sisäministeri Rantasen johdolla osoittanut. Niitä toimia on tehty määrätietoisesti eritasoisia, eri tilanteisiin vastaavia, ja tässä on kyse lähinnä teknisestä valvonnasta ja tietyistä toimivaltuuskysymyksistä. Meillä on eduskunnassa samaan aikaan käsittelyssä tietyistä lainsäädäntöä, jolla reserviläisten käyttöä, rajareserviläisten käyttöä, voitaisiin tehostaa tietyntilaisissa tilanteissa, on rajalaki ja sitten tietysti kaikista tärkeimpänä ja oleellimpana rajaturvallisuuslaki, joka toivottavasti saadaan pikaisesti voimaan. Meidän pitää varautua Venäjän naapurissa kaikkeen mahdolliseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

13.08 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Huolehtiminen varsinkin Suomen itärajasta ja totta kai kaikista valtakunnanrajoista ja huolehtiminen Rajavartiolaitoksen toimintaedellytyksistä näinä haastavina aikoina on tämän salin yhteinen tavoite, ja on hienoa, että näitä asioita on pystytty yhteistuumin täällä edistämään, mistä jälleen tämäkin yksituumainen hallintovaliokunnan mietintö on oikein hyvä esimerkki.

Arvoisa puhemies! Ylipäätensä, tässä kun puhutaan nyt Rajavartiolaitoksen toimintaedellytyksistä, on erittäin positiivista, että otamme käyttöön kaikki ne tekniset ja uudet teknologian mahdollistamat ratkaisut, joilla pystymme todella laitoksen toimintakykyä parantamaan ja sitä kautta parantamaan meidän rajaturvallisuuttamme. Ne ovat varsin kannatettavia, ja edellä kuulluissa puheenvuoroissa on hyvin nostettu esiin niitä seikkoja, joiden takia tämä on tässä tapauksessa erittäin tarpeellista.

Arvoisa puhemies! Kun puhutaan Rajavartiolaitoksesta, niin on myös muutama huoli, jotka on ehkä syytä tämänkin asian käsittelyn yhteydessä mainita.

Ensinnäkin näihin uusiin teknisiin ratkaisuihin liittyen on tullut ilmi, että mitään erillistä koulutusta tai siihen kohdistuvia määrärahoja ei ole tähän kohdistettu, ja siitä on totta kai syntynyt huoli, millä tavalla nämä uudet tekniset mahdollisuudet ja valmiudet saadaan tosiasiallisesti käyttöön. Toivoisin, että asian jatkovaiheissa ja silloin, kun näitä eri muutoksia täällä eduskunnassakin käsitellään, otettaisiin huomioon aina se, että mikäli tuodaan jotain uutta teknologiaa, uusia teknisiä valmiuksia, niin huolehdittaisiin myös siitä, että ne tulevat täysimääräisesti käyttöön, koska vasta silloin niistä saadaan se hyöty, jota niillä tavoitellaan, eli tässä tapauksessa se, että pystymme entisestään turvaamaan varsinkin tuon meidän itärajan tilanteen, joka tällä hetkellä on ollut kaikkien meidän luupin alla.

Toinen huoli liittyy sitten laajemmin Rajavartiolaitoksen toimintameneihin. Niin kuin täällä on monta kertaa aikaisemminkin todettu, niin itse asiassa kehyskaudella on edelleen Rajavartiolaitoksen toimintamenoissa se yli 20 miljoonan aukko, joka totta kai tarkoittaa sitten sitä, että mikäli sitä ei tavalla tai toisella saada täällä hoidettua, niin se johtaa sitten resurssien vähentämiseen. Ja voisin kuvitella, että kukaan ei ole tällä hetkellä sitä mieltä, että esimerkiksi rajavartijoiden määrää pitäisi vähentää. Senpä takia toivon, että tämä asia, josta täällä on aikaisemminkin puhuttu ja jota jopa hallituksen suunnalta on luvattu, eli että tämä vaje tavalla tai toisella hoidetaan, nyt viimeisintään hoidettaisiin. Tämä on erittäin ajankohtainen kysymys siinäkin mielessä, että täällä eduskunnassa kohtapuoliin, tulevina viikkoina, tulee käsittelyyn sitten mietintö myös tuosta julkisen talouden suunnitelmasta, jonka kuulemisten yhteydessä myös tämä huoli on edelleen tuotu ilmi. Toivon todella, että tämä asia, joka on luvattu hoitaa myös hallituksen toimesta, hoidettaisiin kuntoon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

13.11 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallintovaliokunnan mietintö on erinomainen kuvaus siitä, mihin tarpeeseen tämä laki on säädetty. Nyt kun se tulee voimaan, voimme elää hieman levollisemmin tuolla itärajan pinnassa. On aivan välttämättöntä, että nykyisillä radioteknisillä laitteilla pystytään seuraamaan ihmisten liikkumista siellä rajan toisellakin puolella, koska sillä keinoin voimme varautua välineellistetyin maahantulon äkillisiin tilanteisiin Suomen puolella ihan riittävässä ajassa.

Ja kannattaa muistaa, että tämä välineellistetty maahantulo ei ole mikään pakolaisasia, vaan kysymyksessä on puhtaasti hyökkäys Suomea kohtaan. Se on vain nykyaikaisilla keinoilla tehty hyökkäys Suomen koskemattomuutta ja täysivaltaisuutta vastaan. Ei se sen kummempi tämä asia ole.

Kun katsoo näitä nykyisiä maailman menoja Ukrainan sodan seurauksista, niin kyllähän tällaisia asioita on tapahtunut jo tuolla Baltian maissa ja Puolan rajalla ja vaikka missä. Elikkä olemme koko ajan muuttuvassa tilanteessa, ja tällaiset lait, mitä nyt käsittelemme parhaillaan, ovat äärimmäisen välttämättömiä, että mikään ei tule yllätyksenä vaan pystymme varautumaan riittävän ajoissa.

Tämä lakiesitys ja nyt jo mietinnöksi edennyt ja kohta hyväksyttävä laki olkoon varoituksena ja viestinä meille kaikille, että ei tämäkään laki varmasti ole se viimeinen laki tässä asiassa, vaan näitä pitää tulla vielä lisääkin, että pystymme oman turvallisuutemme turvaamaan ja rajamme pitämään koskemattomina. Venäjän hyökkäys Ukrainan kimppuun on aiheuttanut tilanteen, johon meidän pitää jatkuvasti olla varautunut ja mahdollisimman nopeasti sitten reagoida sitä mukaa kun tilanteet kehittyvät.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, toivon vielä, että nämä eduskunnassa seuraavina vuosina annettavat määrärahat varmistavat sen, että riittävä määrä niitä raja-aitoja rakennetaan, koska ne ovat aivan välttämättömiä tällaisen maahantulon estämiseksi. Niillä voidaan virrat pysäyttää, ja saadaan näin peliaikaa ja ennen kaikkea Rajavartiolaitokselle ja sen henkilöstölle parempi mahdollisuus tehdä omaa työtään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi, olkaa hyvä.

13.13 Marko Kilpi kok: Arvoisa puhemies! Maailmanpoliittisten ja turvallisuuspoliittisten muutosten johdosta Suomen asema on muuttunut maailman reunalla sijaitsevasta syrjäisestä paikasta suoraan etulinjaan ja läntisen turvallisuuskartan kuumaan keskipisteseen. On äärimmäisen tärkeätä, että me pystymme sitten myöskin toimimaan niiden edellytysten mukaisesti, ja pidän todella, todella tärkeänä tätä lakia siinäkin mielessä, että voidaan tämä läntisen maailman poikkeuksellisen pitkä raja, joka sattuu olemaan myöskin Suomen maarajana, pitää uskottavalla tavalla turvallisena ja rauhaisana. Siksikin totean, että olisi äärimmäisen hyvä, että tämä käsittely tulee olemaan nyt sitten mahdollisimman ripeää. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

13.15 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Kun maailmantilanne ja turvallisuustilanne muuttuvat, niin silloin eduskunnassa ja lainsäädännössä pitää reagoida, ja sen reagoimisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2024 vp

pitää olla nopeata. Tämä sali on hyvin suurta yksimielisyyttä näissä turvallisuusasioissa noudattanut, toivottavasti myös tässä ja eteenpäin.

Korostan viranomaisyhteistyötä, mitä myös tässä laissa on tuotu esiin, esimerkiksi pykälässä 32, joka liittyy tietojen luovuttamiseen. Meillä on erinomainen perinne esimerkiksi poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen välillä, miten tämä toimii, ja pykälien pitää olla sillä tavalla kirjoitetut, että tietoa voidaan viranomaisten välillä jakaa, kun turvallisuudesta on kysymys.

Valvontaan liittyy se, mitä tapahtuu aivan rajan pinnassa, minkälaisia teknisiä mahdollisuuksia ja tapoja siinä käytetään, mutta siihen liittyvät myös 2019 voimaan tulleet tiedustelulait, joiden nojalla viranomaiset voivat hankkia ennakkotietoja, joita sitten valtionjohdolle voidaan välittää turvallisuuden takaamiseksi. Siinäkin asiassa tämä sali osoitti hyvää yksimielisyyttä: lakien voimaantulo vaati perustuslain muuttamista, ja se onnistui nopeasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

13.16 Veijo Niemi ps: Arvoisa herra puhemies! Radiotekninen valvonta rajoillamme on varmasti erittäin hyvä ja onnistunut lisä, kunhan huomioidaan, että siihen saadaan riittävä henkilöstö ja oikeanlainen kalusto niin että se on todella toimivaa. Mutta tämän lisäksi rajavalvonnassa tulee huomioida kyllä myöskin riittävä henkilöstön määrä. Valvottavia raja-alueita meillä on huomattavan pitkät määrät niin maalla kuin merellä. Ja myöskin vanhe-
nevan lento- ja laivakaluston uudistaminen on hyvin tärkeä osio tässä kokonaisuudessa. Siihen täytyy löytyä myöskin varoja, koska valvontaa ei voi suorittaa, jos ei ole asianmukaisia lentokalustoja ja laivakalustoja. Yhtenä mielestäni tärkeimpänä on tämä raja-aita: 1 343,6 kilometriä on todella pitkä matka valvottavaa. Jos siihen saadaan asiallinen raja-aita, niin se on varmuudella yksi hyvä keino estää tällainen hybridivaikuttaminen, mikä kohdistuu Suomeen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

13.17 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Yhdyn tässä edustajakollegoiden puheenvuoroihin siinä, että on tehty hyvä ja tarpeellinen rajavartiolaitoksen muutosesitys ja erinomaisen hyvä hallintovaliokunnan mietintö. Myös sen kävin tuossa läpi ennen tätä asiaa.

Niin kuin edustaja Kiuru tuossa edellä totesi, Suomella on nyt viime vuosien ajalta kokemusta siitä, millä tavalla yritetään hankkia ennakkovaroitusaikaa erilaisten uhkien torjumiseen ja niihin varautumiseen. Ja osaltaan tässäkin lainsäädännön muutoksessa on kyse tästä perusjuuresta, miten luomme viranomaisille edellytyksiä ennakkotiedon hankkimiselle erilaisia tilanteita varten.

Voi myös nostaa esiin tuon perustuslakivaliokunnan lausunnon tähän asiaan. Siinäkin hyvällä tavalla kuvataan, mistä radioteknisessä valvonnassa on kyse ja minkä tyyppisiä perustuslainsuojaan liittyviä näkökulmia tässä asiakokonaisuudessa on.

Mutta toivon, että tämä asia täällä eduskunnassa menee mahdollisimman suurella yksimielisyydellä läpi. Tulemme vielä tämänkin vuoden aikana varmasti näihin raja-asioihin eri lainmuutosesityksin puuttumaan. On tärkeää, että Suomen eduskunnassa raja-asioista keskustellaan nimenomaan tässä salissa, joka on julkinen, että tätä keskustelua voidaan seurata niin koti- kuin ulkomailla ja että viestimme selkeästi, selkeällä suomen kielellä omia tavoitteitamme. Tässäkin pohjaviesti on se, että suomalaiset haluavat jatkossakin elää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2024 vp

täällä rauhassa ja luoda omalle rajalle sellaisen turvallisuuden, että voimme täällä kaikki hyvillä mielillä olla ja meidän viranomaisiin luottaa siinä kovassa työssä, jota he tässä työpaineen keskellä tekevät. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

13.19 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä on hyvä ja tarpeellinen laki, joka lisää mahdollisuuksia toimia rajalla tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuten tässä on käynyt ilmi, meillä on eduskunnassa muitakin raja- ja käytännössä itäraja- ja liittyviä lakiesityksiä. Parhaillaan on käsittelyssä rajamenettelylaki ja tämä paljon puhetta ja erimielisyyksiäkin julkisuudessa aiheuttanut rajaturvallisuuslaki. Tästä jälkimmäisestä on sanottava, että tämmöisen lain säätämisen tarkoitus on tietysti ennen kaikkea ehkäistä, pyrkiä ehkäisemään, sellainen tilanne, jossa Venäjä suorittaa Suomea kohtaan hybridihyökkäyksiä puskemalla kolmansien maiden kansalaisia Suomen rajalle ja rajan yli. Ennaltaehkäisy toimii toivottavasti niin, että lähetämme sekä Moskovaan että myös näihin lähtömaihin — joita viime aikoina ovat olleet esimerkiksi Jemen, Syyria, Somalia, Irak — ihmisille viestin, että Suomen raja ei ole apposen auki ja että emme ole kädettömiä tällaisen ilmiön edessä.

Nyt kun tätä keskustelua on julkisuudessa ja myös eduskunnan valiokunnissa käyty, niin on aivan ymmärrettävää, että erilaiset ihmisoikeusprofessorit, pakolaisjärjestöt, erilaiset valtuutetut tuovat esiin niitä ongelmia, mitä tässä rajaturvallisuuslaissa on, ja sitä jännitettää tai jopa ristiriitaa, joka on suhteessa Suomea sitoviin kansainvälisiin sopimuksiin ja omaan perustuslakiimme. Tällaisessa tilanteessa hallituksen ja eduskunnan on kuitenkin ennen kaikkea otettava vastuu siitä, että me pyrimme kaikin tavoin estämään ennalta tällaista Suomeen kohdistuvaa horjuttamista, painostamista, hämmentämistä. Tarkoitin, että näillä järjestöillä ja näillä tutkijoilla on oma roolinsa, he voivat tuoda esiin näitä ongelmia, mutta heillä ei ole vastuuta esimerkiksi pyrkiä torjumaan kansallista turvallisuutta horjuttavia asioita. Sen sijaan meillä täällä eduskunnassa ja hallituksessa on tämä vastuu.

On ihan selvää, että Venäjällä vain mielikuvitus on rajana siinä, mitä kaikkea se voi keksiä meitä häiritäkseen ja painostaakseen, ja meidän pitää vain yrittää varautua tilanteisiin. Me emme juuri muuta tässä tilanteessa voi kuin säätää sellaisia lakeja, luoda sellaisia toimivaltuuksia, joilla yritämme varautua mitä erilaisimpiin tilanteisiin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

13.22 Johannes Koskinen sd: Arvoisa puhemies! Keskustelussa on viitattu tämän lain ja sitten tuon käsiteltävän rajaturvallisuuslain yhteyksiin, ja tilanne onkin minun nähdäkseni sellainen, että nämä nyt 1.7. voimaan tulevat lainmuutokset rajavartiolaissa ovat välttämättömiä, jotta tällainen kaavailtu rajaturvallisuuslain systeemi toimisi. Eli meillä pitää olla mahdollisimman nopea ja tarkka tieto rajanylityksistä, jotta sitten myös reagoidaan nopeasti ja voidaan estää luvaton ja laitton maahantulo. Kun aidan rakentaminen kestää kuu-kausia ja vuosia, niin juuri näillä elektronisilla keinoilla ja osin myös ilmavalvonnalla pystytään saamaan ikään kuin sama tulos: kun heti puututaan näihin luvattomiin rajanylitystilanteisiin, niin voidaan toimia myös pahemmin loukkaamatta kansainvälisiä sopimuksia.

Tällä mallilla käsittelyssä olevaa rajaturvallisuuslakia pitää vielä avoimesti käydä läpi: mitkä osat siitä ovat sellaisia, jotka voivat olla ihan normaalilainsäädännössä pysyvästi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2024 vp

voimassa olevia, ja mitkä ovat sitten taas tällaisia hyvin poikkeuksellisia, väliaikaisia valtuuksia vaativia kohtia. Eduskunnassa pitää olla kykyä sitten kokonaisuutena tehdä siitä toimiva, niin että sen tavoitteet saavutetaan mutta että ei aseteta rajavartiomiehiä kohtuutomiin tilanteisiin eikä myöskään aiheuteta ylenmääräistä kansainvälistä kritiikkiä siitä, että ehdoin tahdoin loukattaisiin kansainvälisiä sopimuksia. Selvästihän tilanne on nyt sellainen, että tässä pitää hakea sellaista uudenlaista tulkintaa. Kun näitä välineellistettyjä maahantulon joukkomittaisia tilanteita ei ole nykyisissä kansainvälisissä sopimuksissa otettu huomioon, niin on kyettävä rakentamaan sitten tällainen loogisesti kestävä malli, jossa Suomi kuitenkin näissä lainmuutoksissaan ottaa huomioon sekä kansalliset perusoikeussäännökset että kansainväliset sopimukset, mutta siitä huolimatta toimitaan tehokkaasti sitten näitä luvattomia rajanylityksiä ja välineellistettyä maahantuloa vastaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

13.25 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Pidän hyvin merkityksellisenä sitä, että hallintovaliokunta sai mietintönsä tästä rajan teknistä valvontaa koskevasta lakimuutoksesta hyväksyttyä yksimielisesti. Vielä tässä hallituksen esityksen toisessakin käsittelyssä on paikallaan koko valiokuntaa kiittää tästä huolellisesta, ripeästä käsittelystä tässä asiassa.

Tämä hallituksen esitys ja sen käsittely täällä eduskunnassa, kuten tässäkin keskustelussa on useammassakin yhteydessä todettu, kertoo siitä, että kyllä nämä kansallisen turvallisuuden kysymykset jaetaan puolueryhmien välillä laajasti ja erilaisia keinoja vahvistaa meidän kykyämme suojata kansallista turvallisuutta aktiivisesti etsitään ja näille pyrkimyksille on myöskin mahdollisuus tukea saada, kun asiat huolella valmistellaan ja niitä tänne eduskuntaan esitetään.

Tässä hallituksen esityksessähän tosiaankin vahvistetaan rajan kykyä hyödyntää ajantasaista teknologiaa Rajavartiolaitoksessa. Tämä on myöskin resurssinäkökulmasta erittäin perusteltu esitys, koska nyt kun Rajavartiolaitoksella on käytössä laajempaa teknologiaa, niin samalla voidaan sitten esimerkiksi henkilöstöresursseja kohdistaa niihin tehtäviin, missä tarvitaan rajahenkilökuntaa, ja tällä tavalla voidaan entisestään vahvistaa sitä, että meillä ei pääse syntymään myöskään Rajavartiolaitoksessa haastavia tilanteita, kun myöskin sillä puolella tietysti määrärahat pyritään harkiten ja oikein kohdennettuna käyttämään.

Tämän hallituksen esityksen yhteydessä on kuitenkin ehkä laajemmassakin asiayhteydessä vielä syytä muistuttaa siitä, että aika laajasti tässä salissa on kannettu huolta kuluneen vuoden aikana tästä Rajavartiolaitoksen perusrahoituksen vajeesta. Sehän on ollut kysymys, johon puuttumiseen myöskin hallintovaliokunta viime syksynä valtion tämän vuoden talousarvioesityksen käsittelyssä kiinnitti huomiota. Se kiirehti sitä, että hallituksen tulisi tämä perusrahoituksen vaje tavalla tai toisella järjestää niin, että siinä uhkakuvat eivät pääse toteutumaan. Jälleen tämänkin esityksen yhteydessä haluan siitä muistuttaa ja korostaa, että Rajavartiolaitoksen perusrahoituksen vajeesta on tärkeää huolehtia. On tärkeää varmistaa kaikissa olosuhteissa se, että Rajavartiolaitoksen resurssit riittävät niihin uusiin, nykyisiin ja tuleviin uhkiin, joita maailma Suomen eteen heittää.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.